

1. s. e. Trettende dag jul eller Epifania – Asbjørn Hjorthaug

Salme 26, Fork. 12:1-7, Ep Rom 12:1-5, Ev Luk 2:41-52, III Matt 12:46-50, Hebr 3:1-11

«Og finner du ham i krybbens hø. (høy og strå) som hyrder så, som hyrder så, da eier du nok til freidig å dø og leve på, og leve på.»

Her et vers fra en julesang om det å finne Jesus og komme til han. Det var hyrdene som fikk ordet fra Gud, trodde ordet og gikk av sted. Da fant de Jesubarnet i krybben. Og det står at: *«Gjeterne dro tilbake. De lovet og priste Gud for alt de hadde hørt og sett; alt var slik som det var sagt dem.»* Luk 2,20. På fredag var det Hellig tre kongers dag eller Trettende dag jul. Her hørte vi fortellingen om de vise menn fra Østerland som kom til Jesus for å tilbe han og overrekke han gavene gull, røkelse og myrra. De fant fram til han ved å følge stjernen, i tro og tillit til det løftet Gud hadde gitt dem.

«Stjernen ledet vise menn til den Herre Kristus hen ... Denne stjerne lys og mild, som kan aldri lede vill, er hans guddoms ord det klare, som han lot oss åpenbare: til å lyse for vår fot.»

Det er ved å høre Guds ord og følge etter det, som fører oss til Jesus. Paulus sier at evangeliet er en Guds kraft til frelse. Evangeliet som vi hører, skaper troen som fører oss til Jesus. I dagens evangelietekst er det Josef og Marie, Jesu foreldre som leter etter Jesus. Men de hadde visst nok glemt bort hvem Jesus er, siden de lette etter han i tre dager. Da de kom til tempelet, fant de han. Jesus veileder sine foreldre ved å si til dem: *«Hvorfor lette dere etter meg? Visste dere ikke at jeg må være i min Fars hus?»* Luk 2,49. Han var Guds sønn. Han er der Guds ord forkynnes og sakramentene forvaltes.

Så kjære venn som leser eller hører i dag. Skal du finne Jesus Kristus, verdens frelser så må du søke han der han er å finne. Det er livsviktig at du finner ham. Han er den eneste som kan føre deg inn til det evige livet. Han er der Ordet forkynnes, og nådemidlene er i aktiv bruk. Jesus kommer til oss i sitt ord og sakrament, for her er Den hellige Ånd som fører oss til tro. Jesus kommer til gudstjenesten og er her hos oss. Du finner han i ordet som leses og som du hører, du finner han i sakramentet som deles ut i brød og vin, og han kommer til deg med evangeliet, syndenes forlatelse og evig liv. De som søker Jesus, er de som trenger en frelser. Derfor kommer han ikke til syndere med trusler og straff. Han kommer med fred, med kjærlighet, med godhet, med tålmodighet, med trøst, med oppmuntring og glede. Hyrdene på marken ble redde, men engelen sa: *«Frykt ikke. Jeg forkynner dere en stor glede. I dag er det født dere en frelser.»* Det var ikke deres fornuft og eget resonnement som førte de fram til Jesus. De tok Guds ord på alvor fant Jesus i stallen. Slik er det med troen. Frykten, usikkerheten, redselen kan fort få overtaket. Vi ser bare det som ikke går. Vi ser bare alt som er mislykket og alt som stopper opp. Engelen fikk hyrdene til å lytte til Guds ord, til englesangen og budskapet. Gud fører blikket bort fra oss selv og over på Kristus, og vi får ha vår trøst i ham, Guds enbårne sønn kommet til oss som et menneske. Hyrdene og vismennene er våre forbilder, våre predikanter som viser oss veien til Kristus. I dag får vi også lære oss av Josef og Maria at Jesus er i sin kirke på jord der evangeliet forkynnes og sakramentene brukes rett.

Du finner Jesus ved å høre Ordet og lese i Bibelen. *«Men den rettferdigheten som kommer av tro, sier: Tenk ikke med deg selv: Hvem skal fare opp til himmelen? - det vil si for å hente Kristus ned - eller: Hvem skal stige ned i avgrunnen? - det vil si for å hente Kristus opp fra de døde. Men hva sier den? Ordet er deg nær, i din munn og i ditt hjerte. Dette er troens ord, det som vi forkynner.»* Rom 10,6-8 Det kan være lite og foraktelig i verdens øyne, det kan bare være to eller tre som samles til gudstjeneste. Det viktigste er at Kristus er der. Det har han lovet i sitt ord.

I dagens prekantekst lærer vi oss noe om hvem som er Jesu søsken og familie. Det står at Jesus talte til en stor folkemengde, antagelig samlet i et hus. Så kommer Maria og søsknene som ønsker å snakke med han. Men de ble stående utenfor og *«Da var det en som sa til ham: «Din mor og dine søsken står utenfor og vil gjerne snakke med deg.»* En kan bare spekulere hva de ville tale med han om. De hadde sikkert hørt en del foruroligende rykter om det ene og andre. Det kan se ut som om de ikke hadde tid til å vente, men ville ha Jesus i tale så fort som mulig. Det er kanskje litt merkelig at Jesus ikke legger fra seg alt og tar seg av sin mor. Isteden svarer han: *«Hvem er min mor, og hvem er mine søsken?»* Og han rakte ut hånden mot disiplene sine og sa: *«Se, her er min mor og mine søsken! For den som gjør min himmelske Fars vilje, er min bror og søster og mor.»* Jesus virker nesten avvisende. I beretningen om bryllupet i Kana er Jesus også avvisende overfor mor Maria når hun nevnte at det var lite vin: *«Kvinne, hva vil du meg?» sa Jesus. «Min time er ennå ikke kommet.»* I dagens evangelietekst kan det virke som om Jesus anklager Maria: *«Hvorfor lette dere etter meg? Visste dere ikke at jeg må være i min Fars hus?»* I Lukas evangeliet hører vi at det er en kvinne som reiser seg og taler til Jesus i det hun ser hans mor nærmer seg: *«Salig er det morsliv som bar deg, og brystene som du diet.»* Luk 11,27. Men det er som Jesus ikke enser henne og sier *«Si heller: Salige er de som hører Guds ord og tar vare på det.»* Luk 11,28. Er ikke dette i strid med det fjerde bud om at du skal hedre din far og din

mor? I dagens evangelium hørte vi at Jesus var lydige mot sine foreldre: *«Så ble han med hjem til Nasaret og var lydige mot dem. Men hans mor tok vare på alt dette i sitt hjerte.»* Jesus opphever ikke det fjerde budet. Jesus talte til forsamlingen og ble avbrutt i sin embetshandling ved at hans mor og søsken kom for å snakke med han. Jesus var en profet som hadde et oppdrag om å forkynne om Guds Rike, om Faderens vilje og veien til saligheten. Slik er det også for en prest. En tid er å stå i prekestolen og forkynne evangeliet, en annen tid er det å sørge for at alt hjemme fungerer med de daglige oppgavene. Jesus fortar en grenseoppgang mellom de ulike kall og embeter han har. Over alle bud gjelder kjærligheten til Gud først og fremst. Det kan være at det å være trofast mot sin kristne tro og bekjennelse, kan oppleves som å ta avstand fra sine egne. Det har vi mange eksempler på. Så måtte også Maria lærer seg at Jesus var Guds sønn og hadde sin oppgave her på jorden, samtidig som Jesus var hennes egen sønn. Vi møter i Skriften eksempler på at familier splittes opp på grunn av bekjennelsen til Gud. Det kjenner vi også til. Men Jesus minner oss på at alle de troende vi omgir oss med er også vår familie og våre søsken. *«Sannelig, jeg sier dere: Enhver som har forlatt hus eller brødre eller søstre eller mor eller far eller barn eller åkrer for min skyld og for evangeliets skyld, 30 skal få hundre ganger så mye igjen. I den tiden som nå er, skal han få hus, brødre, søstre, mødre, barn og åkrer – men også forfølgelser – og i den kommende verden evig liv.»* Mark 10,29-30

Hvordan skal vi så forstå ordene til slutt i teksten: *«For den som gjør min himmelske Fars vilje, er min bror og søster og mor»*? Er dette å forstå slik at om vi oppfyller Guds bud så blir Jesus «vår bror»? Dette kan vi svare et klart nei til. Paulus, Herrens apostel skriver følgende: *«Derfor måtte han på alle måter bli lik sine søsken, så han kunne være en barmhjertig og trofast øversteprest for Gud og sone folkets synder.»* Hebr. 2,17. Jesus ble ikke vår bror på grunn av at vi hadde gjort Guds vilje og oppfylt budene. Han ble vår bror fordi vi ikke kunne oppfylle Guds bud, på grunn av vår ulydighet og våre synder. Han ble vår bror for å sone våre synder. Når Kristus ble vår bror, var det helt uten vår fortjeneste. Dersom det å bli Jesu brødre var avhengig å oppfylle Guds vilje ifølge, så ville ingen av oss kunne kalle Jesus for vår bror. Paulus lå bedre til enn oss før sin omvendelse. Han var blant de fremste fariseere, og de som virkelig kjempet for å gjøre Guds vilje etter loven. Men Paulus fikk lære seg at ingen ble rettferdig gjennom loven. Den som bare har lovgjerninger å komme med, er hverken Jesu bror eller Guds barn, men tvert imot en trell eller slave. Paulus forteller i Gal 4 om Abrahams to sønner der en var sønn til den frie kvinnen Sara og en var sønn av trellkvinnen Hagar. Videre sier han at trellkvinnens sønn ikke skal arve sammen med den frie kvinnens sønn. *«Altså, søsken, er vi ikke barn av slavekvinnen, men av den frie kvinnen.»* Gal 4,31 Den frie kvinnen er et bilde på evangeliet hvor vi er født inn til et nytt liv gjennom dåpens bad og ved troen på Jesus får del i hans rettferdighet. Trellkvinnen er et bilde på loven der vi med våre egne gjerninger vil vinne en rettferdighet for Gud. Løftet gjelder de som gjør den himmelske Fars vilje ifølge evangeliet. Det betyr å ta imot Kristus og høre og ta imot Kristi ord. Det er det Faderen vil at vi skal gjøre. *«Og det han vil, han som har sendt meg, er at jeg ikke skal miste noen av alle dem han har gitt meg, men reise dem opp på den siste dag. 40 For dette er min Fars vilje, at hver den som ser Sønnen og tror på ham, skal ha evig liv, og jeg skal reise ham opp på den siste dag.»* Joh 6,39-40

Apostelen Jakob skriver: *«Av sin egen vilje har han født oss ved sannhetens ord, for at vi skal være en førstegrøde av dem han har skapt.»* Jak 1,18 Guds vilje er at vi alle skal tro på Jesus Kristus og bli frelst ved hans navn: *«han som vil at alle mennesker skal bli frelst og lære sannheten å kjenne.»* 1Tim 2,4. Men hvordan skal vi kunne komme til tro på ham om vi ikke gjennom evangeliet får kjennskap til hva Guds vil med oss? Paulus stiller dette spørsmålet i Rom 10,14: *«Men hvordan kan de påkalle en de ikke tror på? Hvordan kan de tro på en de ikke har hørt om? Og hvordan kan de høre uten at noen forkynner?»* Jesus peker på sine disipler som hørte hans preken. De var hans mor og hans brødre. *«Og han rakte ut hånden mot disiplene sine og sa: «Se, her er min mor og mine søsken! 50 For den som gjør min himmelske Fars vilje, er min bror og søster og mor.»*

Vi er født på ny til Guds barn: *«Han som helliggjør, og de som blir helliggjort, kommer alle fra den ene. Derfor skammer ikke Sønnen seg over å kalle dem søsken.»* Hebr. 2,11.

Slik skal også vi få kalle Gud vår far, Jesus vår bror og alle de som tror og bekjenner at Jesus er Herre, for våre brødre og søstre, våre søsken i Kristus.

I dagens episteltekst kaller Paulus oss for sine søsken, men han uttrykker dette også på et annet sett: *«Vi har én kropp, men mange lemmer, alle med ulike oppgaver. 5 På samme måte er vi alle én kropp i Kristus, men hver for oss er vi hverandres lemmer.»* Rom 12,4-5

I Luthers store katekisme kan vi lese følgende under forklaringen til tredje trosartikkel: *«Han har for det første en særskilt forsamling i verden. Den er moren som føder og bærer enhver kristen ved Guds Ord. Den Hellige Ånd åpenbarer og forkynner dette ord, og ved det opplyser han hjertene og tenner dem i brann, så de kan forstå det, ta imot det og alltid henge fast ved det.»* Amen